

ERIK GRANSTRÖM

SVAVEL VINTER

Första delen av krönikan
om den femte konfluxen

COLTSO MMXI

© Erik Granström 2004

© Ersatz 2011

® Svavelvinter Erik Granström

® Trakorien Erik Granström

Omslag Håkan Liljemärker & Ola Wallin

Omslagsillustration Martin Bergström

Kartor Tobias Tranell

Grafisk form & sättning Ola Wallin

Tryck Spindulys, Litauen 2011

ISBN 978-91-86437-54-1

Coltso är ett imprint till Ersatz

www.ersatz.se

www.coltso.se

www.svavelvinter.se

Förhistorier

KAPITEL I. Ett ansikte förlorat 11

KAPITEL II. Dödens väntrum 16

KAPITEL III. Den gudomliga väven 19

KAPITEL IV. Kronolabens födelse 24

DEL I · *Trakorien*

KAPITEL V. Ords vanmakt 51

KAPITEL VI. Lukten av pengar 54

KAPITEL VII. Kistan från Cruri 68

KAPITEL VIII. Fam Kvalvi 81

KAPITEL IX. Vävaren och vindhäxan 91

KAPITEL X. Jagande efter vind 101

KAPITEL XI. Remuntradryrkarna 116

KAPITEL XII. Skaparens vrede 127

KAPITEL XIII. Jägarnas avresa 143

KAPITEL XIV. Den vita vargkvinnan 155

DEL II · *Marjura*

- KAPITEL XV. Smickelbräde i skugga 171
KAPITEL XVI. Arhem 173
KAPITEL XVII. Junker Hildurs 188
KAPITEL XVIII. Vinterdimma 209
KAPITEL XIX. Tystnaden på berget 225
KAPITEL XX. Banketten 248
KAPITEL XXI. Pik Pustula 271
KAPITEL XXII. Magister Trodax Draconicus 283
KAPITEL XXIII. Svavelträskan 295
KAPITEL XXIV. Spelets insatser 308
KAPITEL XXV. Cruri 328
KAPITEL XXVI. Läderhudar och horn 344
KAPITEL XXVII. Kvurernas herrar 354
KAPITEL XXVIII. Ett skålpund kött 375
KAPITEL XXIX. Eld från himlen 388
KAPITEL XXX. Fritagningen 404

DEL III · *Döds ände*

- KAPITEL XXXI. Mannen utan öde 421
KAPITEL XXXII. Shaguliternas gäst 437
KAPITEL XXXIII. Forna vänner 448
KAPITEL XXXIV. Banemans arvedel 460
KAPITEL XXXV. Straffexpeditionen 481
KAPITEL XXXVI. Dödlighets ände 493
KAPITEL XXXVII. Kung Ottars rådgivare 512
KAPITEL XXXVIII. Arhems sista strid 527

Efterspel

- KAPITEL XXXIX. Clusta Noba 551
KAPITEL XL. Elldop 555
KAPITEL XLI. På edsbrytarnas strand 557
KAPITEL XLII. Grönmannens hämnd 562
KAPITEL XLIII. Purgam Xifum 565

NAMNREGISTER 573

TACK 576

Till Maja och Emma

Förhistorier

ENSTAKA kolflagor singlar fortfarande som svarta löv ned över stengolven. Blatifagus brukade lojt nafsas efter dem, men de höll inte längre någon smak, knappt ens ett behagligt minne. Besten hade blivit mycket fäst vid sin boplats, ett ensligt beläget jakt-slott uppe på en klippa med god utsikt över skogklädda dalsänkor. Fästet var lugnt och bekvämt, även om höstregnen droppade in där murverken hade förglasats och spruckit i slaktens hetta. Flera år hade nu passerat sedan draken dränkte rummen i eld och på några ögonblick brände hela furstehovet till aska. Av slottsherrens kostbara tavlor och vävtapeter hade bara helgonet Abenazers ikon skonats. Fylld av visdom, sorgligt kastad för flammorna, begrundade den helige mannen livets förgänglighet från sin plats över högsätet.

Denna morgon förjagades valvens tystnad av steg. Blatifagus höjdes ur sin halvdvala och kände som oftast att han var hungrig. Från sin plats i bankettsalen betraktade draken med intresse hur en plåtklädd varelse kom klivande uppför marmortrapporna från kastellets förbrända port. Det var inte ofta han fick gäster. Besökaren måste vara en farlänning som aldrig hört de skrämmande berättelserna om slottets nye herre. Löshudingarna brukade smyga längs väggarna eller komma i så stort antal att deras kött efter bara några dagars frossande blev honom osmakligt, men den här munsbiten klev istället fram som om inget annat än stigen till äggasand låg i hans väg. Odjuret spelade med tungan genom luftens svaga flöden utan att känna vittring av fruktan från besökaren; ett gott tecken, eftersom skräcken lätt fick köttet att surna och tappa saft. De blanka törnen som tvåbeningarna brukade hålla i sina blomstertunna framklor kunde inte tränga igenom drakpansar, men det tycktes småfolket aldrig lära sig. Blatifagus skulle alltså åter besparas en ansträngande födojakt, vilket glädde honom, även om plåtförpackningarna alltid var besvärliga att forcera och lätt fastnade mellan tänderna. Tanken på färskt kött fick hans käft att sickla. De äldre flammornas ljusa vrede var inget att ödsla på en så

tunnlemmad varelse – elden skulle bränna köttet från benen så att allt spad kokade bort – utan draken lät i svalget öppna två trängre kanaler till mildare rödeld, bryggd på ormar sakta tuggade med porrsris, törvedsav och djupjäst sumpdy. Det var ett extrakt han hade i riklig mängd och som också var lätt att ersätta inom några få årtionden.

På trettio stegs slagavstånd rusade riddaren mot honom. Ormen blev överraskad men fann sig snabbt. Metallmolarerna mellan hans käftvinklar ekade som slägga mot städ när de slog sin tändgnista. Riddaren slungade sitt galderlästa jaktspjut i samma ögonblick som drakens röda eldkvast träffade hans sköld, forsade över dess kant och brände bort allt ansiktshår bakom rustningens visir. Mannen tumlade bakåt av kraften i hettan och hörde flottet fräsa bort i sitt ansikte. Ett rött virvlande mörker fyllde hans syn bortom all smärta, men eftersom man lärt honom strida tills han förintats som ett odelat helt reste han sig svajande på fötter igen. Han förmådde inte längre se. Sköld och spjut var borta, men krigaren drog blint sitt svärda ur skidan, svärdet Nabakos vars klinga smitts från en sammanhängande malm som fallit från himlen och som därför aldrig fick skärpas. Han stappade mot ljudet där drakens fjälliga buk hördes skrapa mot stengolvet.

Kastspjutet hade träffat draken Blatifagus i vänstra ögonvrån och naglat sig in en god aln i tårkanalen. Vapnets skaft var förbränt och föll sönder då besten ville slita ut det, så att spetsen blev kvar där den satt. Ormen var utan sår, eftersom ingen av världens metaller kunde skada den, men spjutspetsen pressade mot ögonklotet och förvrängde synen så att omgivningen blev suddig och dubbel för hans blick. När odjuret nu såg två riddare komma emot sig öppnade han rasande kanalerna till den gula, kraftigare eldblandning som han slitit ur kadavret efter sin kusin Salperax sju århundraden tidigare. Den taggiga kammen hade rest sig av ilska på hans rygg. Kindsköldarna stod utspärrade och blodstinna. Riddarens bländade ögon kunde inte se den rasande skepnaden, men han hörde bruset som från en smidesbälg när draken sög åt sig syre för en ny attack.

Den hetare gyllene branden sköljde som en kaskad av lava ur odjurets hals, men Blatifagus hade i sin förvillelse riktat den mot kämpens skenbild. Flamman mötte bara riddarens svärdspets och glödgade den i hugget. När odjuret slog käftarna runt synvillan skar det glö-

dande svärdet en manslång reva genom dess framsträckta halsskinn. Eftersom klingan stammade från en annan värld väjde den inte för drakkött. Svartrött blod forsade rykande ut över stengolvet. En sådan förvåning, smärta och skräck hade ormen aldrig tidigare känt. Den kastade sig bakåt, törnade mot stenväggen så att salen riste, skrek på sin mor och på hjälp från sina systrar, och den skrek på det höga språk som inte får uttalas i världen, det som bara gudar och drakar behärskar. Svärdsmanen föll på knä under den samlade tyngden av de förbjudna orden och sina skador, men han höll beslutsamt och som det anstår en riddare av Bansikan svärdet framför sig med båda händerna. När draken snodde runt för att värja sig i sin ångest slog den i rörelsen av svansspetsen mot klingan. Kraften slet vapnet ur riddarens händer så att det sjungande träffade stenväggen. Själv kastades han in bland resterna av salsbordet.

Den nya skadan, tvärs genom de yttersta småkotorna, skar som ett glödande spett drivet längs drakryggen och blev för mycket för besten. Flaxande som en panikslagen höna tumlade den utför slotts-trapporna, skumpade kacklande ut genom kastellets port och lyfte från borggården så tvärt att den slog loss en del av murkrönet i flykten. Uppe i luften vrålade den av skräck och raseri så att allt hörande liv isades på en dagsfärds avstånd, varpå den med tunga vingslag satte fart norrut. Kvar i borgens stenpassager låg rykande pölar av drakblod där odjuret flytt fram. De droppar som föll i skogen nedanför berget satte fyr på enstaka träd och gläntor, men eftersom höstregnen hade varit tunga det året slocknade eldarna snart av sig själva.

Riddaren låg ensam kvar på golvet inne i kastellet. Han arbetade sig upp på knä och fick av sig handskarna, men svedde fingrarna när han försökte lyfta bort visiret som satt fastbränt i resterna av hans ansikte. Smärtan kom över honom som ett rovdjur och han föll omkull i ett brinnande töcken.

Han vaknade av att huvudet bultade så hårt att han först trodde odjuret återvänt för att banka hjälmen som en trilskande nöt. Var det dag eller natt? Med febriga fingrar lossade mannen sakta och försiktigt remmar och skruvbultar tills baks kallstycket skramlade ned över stengolvet. Han stålsatte sig, tog grepp om visiret med båda händer, slet till och tappade åter sansen av smärta.

Värme och kyla sköljde i vågor över honom och törsten rev hans hals. Ett fältslag rasade i hans öron. Var fanns adjutanten? Han kunde varken forma ord eller se, men fick grepp om ett vattenskinnsom någon måste ha lämnat på slagfältet bredvid honom. Läpparna tycktes inte längre vara på plats i ansiktet och de odugliga packhjonerna hade sytt igen vattenskinnet, men hans tänder var fortfarande starka. De slet hål i höljet och öppnade sig girigt för den livgivande vätskan. Först när han hade svårt insåg riddaren att han inte druckit vatten eller någonting han över huvud taget tidigare serverats. Drycken exploderade som en vit sol i hans inre och slog honom åter medvetslös.

Mannen föll, men inte in i ett mörker utan bort från tillvaron och ut i intet. Sedan föll han inte längre eftersom tomheten saknar riktning. En bekant röst hördes säga: *Det låga språk som införts i allt förnyande må ni använda, men inte det höga språk som genomsyrar det bestående. De förbjudna orden har redan valt er men har också tagit världen ifrån er!* Och han hörde sig svara i form av ett sedan många århundraden åldrat barn: *Man har kallat mig att lösa dem först ur askan och sedan ur mörkret. Jag är den tvåfalt levande. Det är mitt andra liv men därefter skall jag inte dö. Sådant är bergets löfte.* Och han var barnet och han var inte barnet. Och barnet vände sig mot honom. Förväntan och glädje och rädsla lyste ur dess ansikte och barnet sade: *Vakna, det här är vårt andra liv!* Och den bekanta rösten sade: *Det här är ert andra liv och tiden för många i en. Här börjar tiden för läckor och upplösning. Här börjar tiden för blomstring, död och födelse, tiden vars ände flödar samman i konfluxen.* Och barnet vandrade sjungande av upprymdhet bort under himmelshöga valv, genom grå aska så djup att den räckte honom till knäna, men riddaren omslöt av mörkret och låg på marken i en skog av förglasade träd. Och en tung köttätande andning värmde honom och han visste att det var drakens ord som gjort honom detta. Och det var drakens andedräkt han druckit och som nu kallade honom tillbaka till världen.

Tre dagar efter Arn Dunkelbrinks kamp med draken vågade sig en grupp stridsmän från byn upp till kastellet. De hade sett odjuret flyga iväg utan att återvända och tänkte att drakskatten låg där obebakad för den som kom först till platsen. I salen fann de riddaren till synes

död. Fluglarver krälade redan över mannens sår, men när någon ville vittja hans vapenbälte grep den sårade om plundrarens handled och höll den i ett järngrepp innan han åter föll i dvala. När sällskapets anförare lyssnade framför riddarens mun för att höra om han till sist givit upp andan, svedde hettan i den fallnes andedräkt bort mannens hår runt örat. De ryggade alla för sådan stark magi. Männerna övervägde att stena honom från säkert avstånd, men beslutade sig istället för att bära svärdsmanen med sig till bymunken eftersom en så trollkunnig riddares vänskap kunde vara väl värd att vårda. Någon skatt hade draken till deras förtrytelse inte samlat, men i slottsherrens källare hittade de flera tunnor årgångsvin, värdefullt kläde och många goda smidesföremål, så deras resa hade långt ifrån varit förgäves. De förundrades över hur mycket svartnat blod draken spillt under striden och petade med ett spjutskaft på svansstumpen som fortfarande låg och piskade i ett hörn. Respekten för den sårade hjälten utan ansikte ökade av dessa fynd. Någon fann bredvid riddaren vad som föreföll vara en söndersliten urinblåsa med några rykande och pärlskimrande droppar, men man förstod aldrig fyndet eftersom mannens buk var intakt och blåsan för liten för att kunna stamma från draken. Innanför sina hemsmidda bröstplåtar var plundrarna hedersamma skogsbönder och de kände redan stor lättnad över det förjagade hotet mot fränder och fädjur. Männerna fann det rådligt att göra den kämpe som jagat draken på flykten till sin gäst, och förvarade hans utrustning under det långsamma tillfrisknandet i bytemplet. Riddarens svarta svärd ställdes på hedersplats i tempelsalen utan att torkas rent från sitt klibbiga, mörka drakblod.

Dödens väntrum

FÖR ett flyktigt ögonblick var allt som när de först träffades. Hon var förtrollad av honom, helt förhäxad, ja som en svältande vars enda möjliga näring utgörs av hans doft och smak. Hennes fuktiga ansträngningar var totala och rörande i sin omsorg. Ändå betraktade mannen henne passivt och utan djupare känslor än ett mycket begränsat kroppsligt välbefinnande. Händer och mun arbetade för att behaga honom, skickligt, känsligt och på just det sätt han föredrog, men utan att nå önskad effekt. Han kunde omöjligt känna någon hänryckning. Mannen var uttråkad och skyllde det som alltid på hennes bristande uppriktighet. Insikten gjorde honom upprörd. Så många gåvor han givit henne genom åren! Hur hade han inte tålmodigt lyssnat till hennes påfrestande pladder om husdjur hon aldrig skulle återse och om hemtraktens bäckar i Kargoms myggsvärmade skogar. Nej, det var inte längre som då. Kanske hade det aldrig varit som då. Under alla dessa år hade han tvingats använda magi för att väcka den villighet kvinnan signalerat men sedan orätmätigt undanhållit honom. Felbedömningen störde hans upplevelse mer och mer, trots att fyra årtionden gått till ända. Ändå vägrade han att se det som ett misslyckande. I vardagen var kvinnan honom för det mesta till viljes eftersom det knappast längre fanns någon mening med protester. Hon spelade av fri vilja smickelbräde eller läste för honom, men könslekarna måste alltid tvingas fram genom besvärjelser. Eftersom mannen uppskattade regelbundenhet hade han en tid förlagt deras samvaro med exakt fem dygns mellanrum, men trots att utanvärldens dagsrytm saknade mening i deras kammare hade hon med tiden blivit så ångestfull då timmen närmade sig, att han funnit sig tvungen att införa ett mer oförutsägbart schema, byggt på de högre primtalens rest efter delning. Den matematiken hade hon aldrig lyckats genomskåda. År av träning och experimenterande hade lärt honom att spela på hennes vilja med virtuos skicklighet, men vissa grundläggande misstag i de inledande faserna av deras samliv hade för alltid spräckt förutsättningarna för verklig kärlek dem emellan. Hon hade klöst

honom redan vid första uppvaknandet. Men det var ändå lärandet som intresserade honom snarare än den fysiska tillfredsställelsen.

Stenväggarna som omgav paret utan att någonstans brytas av dörr eller fönster utstrålade en sträng kyla som berättade att polarvintern åter rasade bortom deras kamrar. Men omvärldens växlingar mellan varmt och kallt saknade sedan länge betydelse. Idag hade han med all säkerhet kunnat börja om med en färsk kvinna och forma hennes känsloliv till något som liknade äkta kärlek, men bara tanken på ett så tidsödande spel gjorde honom matt. Perfektionerna fick stanna i teorin. För övrigt väntade mer omfattande uppgifter på honom. Trollkarlen övervägde nästa steg i sin plan. Han var säker på att nedräkningen mot den femte konfluxen äntligen börjat. En tidssmula hade förrunnit, en mekanism hade någonstans satts igång. Hans hjärta slog ett extra slag, men han tvingade det genast att dämpa sig. Ingen brådska – det var ännu lång tid kvar, och som alltid i spel och besvärjande var det viktigt att låta skeenden få sin rätta tid.

Mannen oband hennes vilja så omilt att hon med ett ryck stappade baklänges, tappade honom ur munnen, trasslade in sig i det döda trädets lägre grenar och kräktes över rabattens vissna blommor. Gravkammaren blev som oftast helt tyst så när som på hennes hesa snyftningar. Hur många gånger hade han inte förklarat att hon inte skulle klandra honom för sin frambesvärjda lust. Den var inte skapad av honom. Han röjde bara undan hindren i henne och fokuserade känslorna på det där varma som han en gång hade skymtat, sedan blommade det av egen kraft. Argumenten lugnade henne inte. Han hade svårt att förstå eller sympatisera med all denna dramatik när det hade kunnat vara så mycket enklare, men hon hade nu en gång valt att vara bångstyrig. De vackra kläderna, speglarna och andra kvinnoleksaker som han givit henne till förströelse i isoleringen hade hon redan under det första årtiondet slitit i stycken. Gåvornas beståndsdelar blandades för varje år alltmer till jämnrått i rummen, en svampig massa som inte längre hade kraft att vare sig låta eller lukta ens när man vadade genom den. Förfallet följde entropins obönhörliga lagar. Det var lagar som han respekterade, därför att de fanns där redan när gudarna påbörjade sin berättelse. Berättarna föraktade han däremot, liksom den förutsägbara melodram de iscensatt runt honom.

Trollkarlens bror Shurgan stirrade med oseende ögon från andra sidan rummet. För länge sedan hade han brukat springa fram till den levande døde efter skymten av en glimt i de tomma brunnarna. Sedan hade han jagat skuggan efter skymten av en glimt, men ytterligare något årtionde passerade och han gjorde sig inte längre det meningslösa besväret.

Med hela sakligheten i sin konst betraktade han kvinnan där hon satt hopkrupen i ett hörn vid de döda rabatterna. Benfragment i det animerade fågelkadavret knastrade med jämna mellanrum i trädet, men han förmådde inte återställa dess sång sedan hon kastat djuret i väggen för femte gången. Kanske började han till sist själv bli gammal? Hon var det förvisso, och det skulle ha synts mer om han inte lagt sina bevarande fält i graven och med somatropi sträckt hennes hud, fyllt ut bröstet och hållit samman hårstrånas toppar. En stram docka hade hon blivit, stel i köttet, grotesk, med maner utan grace. Han hejdade tankarna på tidens flykt eftersom de var lågenergetiska men självuppfyllande besvärjelser av helt grundläggande slag, sådana som magiskolornas lärjungar strimlar sönder med analytisk magitomi före frukost.

»Furstessa«, sade han utan rörelse. »Det är nu många år sedan du bad mig om ett liv och på senare år har du bett mig om att få dö. Jag har beslutat uppfylla din senare önskan eftersom din närvaro inte längre roar mig. Men du måste ha tålamod eftersom processen kommer att ta sin tid. Jag vill i lugn och ro studera din kropps förfall när den lämnas åt sitt åldrande. Det kommer att ske hastigare än normalt, om detta är dig en tröst. Ett sådant offer är du mig skyldig sedan jag bevarat dig så länge.«

Hon såg bara på honom och hade för länge sedan givit upp alla protester, flyktplaner eller försök att skada honom. Det gjorde henne bara så mycket ointressantare i hans ögon. Utan en gest lyfte han sitt magiska bevarande från henne. Kvinnans blick sjönk mot stengolvet och han kunde inte avgöra om den visade lättnad eller sorg. Det var som om livet i henne omedelbart började pysa ut som andan ur en punkterad lunga.

MINDRE än en timme före invigningen anlände mästern Gaoski flåsande till sin verkstad på jakt efter putsmedel till Kronolabens lins. Den ansträngande lunken från Septaviet hade drivit blod till hantverkarens huvud så att det lyste rött som ett granatäpple. Så snart han stigit över tröskeln gick den lille runde mannen från hylla till hylla och rev och rafsade som en spårhund. Han märkte därför inte gästen som artigt satt och väntade på bänken förrän de befann sig öga mot öga. De hade träffats en enda gång tidigare för många år sedan, men ingen av dem var förvånad över det oväntade mötet utan de nickade nu bara samstämt till varandra, först hantverkaren, sedan den nyanlände, sedan hantverkaren igen, inte olik duvor i parningsdans. Besökaren var klädd i mörka och alltför varma reskläder från sin hemö Trinsmyra, vävda så utsökt tätt och omsorgsfullt att ett otränat öga skulle ha tagit väven för filt eller rentav skinn. Värmen tycktes dock inte bekomma resenären, för han hade inte ens strukit tillbaka sin huva.

»Det är alltså dags«, sade mästern och nickade, mer för sig själv än till besökaren, vilken heller inte svarade utan bara reste sig med ett alltför vänligt leende. Som om mötet förflyktigt all brådska inför den stora invigningen lyfte hantverkaren omsorgsfullt en tung nyckelknippa från bältet och vek med stadiga, nästan ceremoniella handrörelser undan axen, ett efter ett, tills han fann en liten oansenlig bronsnyckel dold bakom grövre grannar av järn.

Mäster Gaoski, mannen bakom Kronolaben, var född i Klomellien på fastlandet och tillhörde Asymtoternas gille, en högt ansedd sammanslutning av hantverkare, där ingen kunde väljas in eller ens köpa sig plats. Asymtoterna strävade efter att inom sitt område fullborda det perfekta verket under sin livstid. Deras högsta önskan var att lägga sista handen vid sin skapelse samtidigt som de gav upp andan – »att dö med hantverkets smuts på sina händer«. Mäster Gaoski kände att Kronolaben var just det verk som skulle fullborda hans livs strä-

van. Han var emellertid vid full kraft och anade inte att detta faktiskt skulle bli den sista dagen i hans liv.

Verkstaden som den trakoriska huvudstaden ställt till hans förfogande var byggd vid en av de många strömmar som rinner från kullarna väster om Malossisjön ned i Krusanderviken. Det var ett ändamålsenligt läge, eftersom vattenhjulet i ån gav kraft till slägghammare, blåsbälgar och annan tyngre utrustning. Tillsammans med sin gäst gick han utför trappan ned i träverkstaden, där den oduglige lärlingen täljde spån ur spillvirket till smälthärden – i stort sett det enda arbete han dög till. En slipsten surrade övergiven nära väggen eftersom pojken trots tydliga maningar underlätit att koppla bort den från vattenhjulets axel. Mäster Gaoski suckade men låste upp dörren till ritarkammaren och gick in före besökaren. Det var en för honom helig plats dit han ogärna släppte andra, och den hade därför en osunt personlig lukt. När de underlät att stänga dörren drog sig lärlingen i verkstaden närmare för att om möjligt höra vem den tystlåtne besökaren var och i vilket mystiskt ärende han fått företräde under denna bråda timme. Ynglingen fick se hur mästern med sin bronsnyckel låste upp en lucka i det stora ritbord som dominerade kammarens mitt. Gaoski lyfte upp ett skrin på bordsskivan ur utrymmet och öppnade med andakt locket. För ett ögonblick tycktes ett svagt ljus strömma ur skrinets inre för att glittrande återspeglas i männens ögon. Det ackompanjerades av svaga men mångbottnade och obestämbara ljud, vilka omåttligt kittlade lärlingens nyfikenhet. I hans huvud växte bilden av en oskattbar ädelsten. Eller gömde husbonden en utsökt arbetad speldosa från fjärran land? De två i rummet samtalade tyst över sin hemlighet, varpå mäs- ter Gaoski med en nästan gråtmild stämma sade till sin gäst:

»Det skulle ge mig stor personlig glädje att få visa min modell och be om er tolkning av några detaljer.«

Den andre vinkade avvärjande och försäkrade artigt att det låg utanför hans förmåga att uttala sig om det gudomligas uttolkning. Han sade sig vara en enkel vävens väktare utan ingående kännedom om de skatter han satts att vakta, men hantverkaren bad så innerligt, och man kunde se hur hela hans liv tycktes cirkla kring detta ögonblick, att gästen av ren hänsyn lät sig bevekas. Sedan de stängt skrinets lock drog hantverkaren med sig sin gäst längre in i kammaren.

Lärlingen kröp andlöst över tröskeln och in i ritarkammaren där han aldrig tidigare varit. Vilket straff hans tilltag skulle medföra i händelse av upptäckt vågade han inte tänka på. Alla fyra väggarna i kammaren doldes av bänkar och hyllor som sträckte sig ända upp till taket. Där fanns tjugtals med hoprullade pergament, skulpterade demoner glänsande av bladguld, frilagda låsmekanismer, fjädrar, prismor och mekaniska spindlar, men pojken hade bara det förhåxade skrinet för ögonen. Oljelampan bredvid skrinet flackade för ett ögonblick och skickade en dansande rökslinga mot taket. Skuggor spelade över föremålen i rummet så att statyetterna med ens tycktes få liv och vända sina ögon mot honom. Pojken stannade som fastfrusen, men ögonblicket därefter brann lågan åter stadigt och han smög snabbt vidare.

De två männen betraktade en mycket invecklad konstruktion, uppbyggd mot rummets bortre vägg. Det var en modell av den stora Kronolaben som snart skulle invigas i de sju stigarnas park. Själva statyn med Jordemodern vilade på ett hyllplan som symboliserade marknivån i ansiktshöjd, men därunder löpte kanaler, hävstänger och slussar i komplicerade mönster, mekanismer som med jämna mellanrum samlades i schakt och hålrum avsedda för underhåll. Det var en imponerande syn som inte kunde annat än fånga den långväga besökarens intresse, ty han mer än någon annan kunde i konstruktionen se gudarnas tanke speglad ur väven. Mäster Gaoski själv blev stående i andakt men med den inre tomhet som ett stort arbetes fullbordan kan medföra. Han förvånades över hur mycket möda han lagt ned och tänkte som så många gånger förut att han aldrig skulle ha påbörjat arbetet om han på förhand hade insett vidden av sitt åtagande. Den gudomliga ritningen i skrinet hade samspelat med honom och manat honom vidare i skapandet. Ritningen var hans musa, en oändligt följsam kvinna i skapande dans eller rent av kärlek. Ja, han var förälskad i denna förebild bortom all kärlek han någonsin kunnat känna och han saknade henne redan, ty utan att det utsagts, förstod han att munken från Etemenankitemplet kommit för att föra henne tillbaka till hennes familj: de höga bilderna i vävarsektens kapell. Tårar stod honom stumt i ögonen, glittrade som dagg i källsprång torrlagda sedan barnaåren, och munken lät honom tålmodigt behålla detta ögonblick ty han visste att det var gudomligt men flyktigt.

I denna stund gled lärlingen ljudlöst upp på pallen invid ritarbordet, gläntade på det mystiska skrinets lock och kikade ned. Han blev först mycket besviken, för trots att skrinet invändigt var klätt med rött, dyrbart algsiden innehöll det bara en gammal mattstump uppspänd på en mörk plank. Han förbannade sin nyfikenhet och tänkte snabbt slinka ut igen innan han blev upptäckt och straffad, men så fångades han av vävens märkliga djup. Utan att man omedelbart kunde se det fanns bilder inflätade i mönstret, bilder som inte bara var platta dekorationer utan även gick på djupet i mattan. Trådarna var oändligt fina och sällsamt vävda. Det gick inte att urskilja en återkommande struktur av jämna knutar, utan varje tråd tycktes följa sin egen oberoende bana som ändå smälte ihop med helheten till en perfekt, sammanhängande väv, där varje liten ögla och färgskiftning tycktes berätta sin egen historia. I det flackande ljuset fick tyget liv och inför hans ögon sprang levande scener fram: en hamn där exotiska kryddor lossas – så levande att han kände dofterna av hav och fjärran länder, en stad i rörelse under varm sommarsol, en park där två uttråkade män väntar på invigningen av ett underverk.

Ryckt ur sin förtrollning drabbades lärlingen oväntat av en längtan han aldrig tidigare känt. Hantverk hade egentligen aldrig intresserat honom, men när han nu tog del av den myllrande världen i väven, kände han sig med ens liten och obetydlig och greps av en häftig längtan att bli medskapare till det stora och fulländade. För första gången i hans liv återspeglades lärlingens obetydlighet på ett outhärdligt sätt i vävens komplexa perfektion. Han studerade de hårtunna trådarnas spel och motstod med en ansträngning att dras in i deras bildvärld för att istället följa själva hantverket. Han försökte förstå fibrernas inbördes förhållanden utan att bli klokare, letade utan framgång efter något att tillföra. Djup förtvivlan grep honom. Då skymtade han en liten obetydlig gulaktig tråd vars ögla löpte fri från den täta massan och hjärtat bultade med ens i bröstet, ty det föreföll honom som om en åtstramning av denna enda lösa slinga skulle fullborda den utsökta tavlan. Oändligt varsamt nöp han tag med naglarna och drog, så försiktigt han kunde för att inte slita av den tunna tråden.

En skugga genomfor rummet och förändrade nästan omärkligt allt

den vidrörde. De två männen vid modellen rycktes ur sina tankar när pallen vid ritbordet föll omkull. Mäster Gaoski rusade genast till dörren, men träverkstaden låg tyst och öde så när som på det snurrande sliphjulet. Varför hade han inte kopplat bort det från axeln? Tankfull vände han åter till sin gäst som redan packat ned skrinet med den gudomliga väven i sin ränsel. Munken från Etemenankitemplet log inte längre och hade en obehaglig känsla av misslyckande, som om han dröjt för länge och inte utfört sitt uppdrag på det sätt han blivit anvisad. Han förklarade att hans skepp redan väntade på redde för färd norrut och var mycket angelägen om att komma iväg innan invigningen började, eftersom den stora trängseln skulle kunna fördröja honom. De två tog ett hastigt avsked och skulle aldrig mer ses.

Mäster Gaoski insåg för sin del att det bara var en kort stund kvar till Kronolabens invigning och att han hur som helst inte skulle hinna putsa linsen, utan genast måste ge sig iväg mot parken för att göra de sista justeringarna och sedan övervaka igångsättandet. När han passerade högen med spillved invid trappan i verkstaden tänkte han att det vore lägligt att skaffa en lärling som kunde tälja spån till smälthärden, men detta måste bero tills tiderna blivit lugnare. Hela vägen tillbaka till parken med den väntande Kronolaben kände klomelliern en obehaglig oro i magen, som om något blivit fel, något han inte kunde sätta sitt finger på. Denna dag som skulle fullborda hans hantverkargärning var inte längre hans och hans omutliga noggrannhet viskade det obarmhärtigt till honom gång på gång.

Men ingen hade längre något minne av den lärling som med sina fingrar vågat röra ett stycke av den gudomliga väven – bilden av Kronolaben i Septaviet. Mäster Gaoski hade aldrig sett honom och hans egen mor saknade honom inte eftersom hon inte längre hade fött honom.

Kronolabens födelse

LÖJTNANT Praanz da Kaelve flög upp från sin stol men bet av hänsyn till uppdraget ihop tänderna om de svordomar som trängdes på tungan.

»Åh, förlåt! Var det äkta hjortskinn? Då blir det nästan omöjligt att få bort fläckarna«, ursäktade sig den magillerske ambassadören, baron Maglo da Munzga, reste kruset han vält omkull och slog ogenerat för sig mer rödvin. »Är det kanske en tröst att vinet behandlats med trakoriskt svavel? Jag tvingas fylla min bägare på nytt och mer svavlat vin blir drucket så att ert lands välstånd ökas, gudinnan Kastyke till behag! Ni vill inte göra mig sällskap?«

»Mitt uppdrag är att vakta er under invigningen, baron, och även om det är en simpel och ärolös syssla som nog kunde lättas av ett rus, vill jag utföra det på bästa sätt!« avböjde löjtnanten med en röst syrligare än det erbjudna vinet.

Baronen höjde en skål, immun mot sina värdars oförskämtheter efter åren i Tricilve. Han drack sakta och vällustigt i botten.

Praanz da Kaelve satte sig igen men drog för säkerhets skull ut stolen en aln från bordet. Löjtnanten var en atletiskt byggd man av ansevärd längd, vars seniga och väl ansatta muskler lydde minsta tanke. Hans allvarliga ansikte var skuret i skarpa drag, med djupt och tätt liggande, gråbleka ögon under musblackt hår. Uppdraget att eskortera den magillerske ambassadören under högtidligheterna tråkade ut honom liksom hela uppståndelsen kring invigningen. Hans överordnade, ceremoniträn Goba da Grummi, påstod att eskorten var en hedersuppgift, men Praanz da Kaelve saknade ambition att knuffa sig plats på mjukbänkarna. Han hade redan namn som sabelfäktare på arenan och ville lägga sin framtid där. Sommarens Toronda närmade sig och flera goda hus ville till lockande summor skriva honom för sina fäktarstall under säsongen. Istället för att vakta baron Maglo da Munzga kunde han ha tränat kombinationer på sitt ärvda lantställe uppströms floden där det fläktade behagligt så här års.

Löjtnanten bar som alltid sina båda favoritvapen. Den långa sabel

som efter släktens skyddsande givits namnet Mormorian hängde bakom vänster axel, varifrån vapnet kunde dras och hugga i en rörelse, och i bältet satt det korta raka svärd som hans far kallat Stabat Cordis. De tre män som plockats ut för eskorten hade däremot fått nöja sig med varsitt kort, baktungt spjut, lämpligt till att bana väg genom en folkmassa utan blodspillan men inte just till något annat. Det var namnlösa vapen utan ära, men också allt som skulle behövas en dag som denna när varken ryktbarhet eller byte fanns att vinna. Någon fara förelåg knappast under en fredlig ceremoni mitt inne i huvudstaden, utan eskortens närvaro var en ren formalitet. Löjtnanten hade själv övervakat utskeppningen av alla tänkbara bråkmakare till en liten holme i viken och fått den goda idén att lämpa av ett halvdussin fat med surt men starkt öl som försonande gest till slöddret. Därtill lämnades gott om tillhyggen, med tanken att färre busar skulle hämtas tillbaka än som förts dit.

Löjtnanten och baronen satt i skuggan under terrassens solskydd av asbast, den eldsäkra fiberväv av kryffermårans revor som används till allt grovflätat i Trakorien. De hade från sin upphöjda plats god utsikt över södra Septaviet i de sju stigarnas park där Kronolaben skulle invigas vid middagstid. De tre vakterna under löjtnantens befäl hade försjunkit i egna tankar medan slavarna, som burit de magillerska gåvorna, satt i trappan och tuggade på söta grässtrån som de funnit mellan stenplattorna. Från havet drev ett lätt dis genom parken. Slöjorna befolkades av små svärmande kräftdjur av den sort som blåser gasbubblor kring sina kroppar för att kunna segla med vinden till fjärran stränder. Tre av dem hade redan försökt kolonisera baronens vinkrus och han hade krossat dem mellan fingrarna, ett i hans ögon passande slut för sådan trakorisk avföda.

De två männen hade föraktat varandra från första stund. Baronen kokade inombords över att som kungadömet Magilres utsände få en simpel soldatfösare till eskort under Kronolabens invigning i Tricilve, en ilska som tilltog i takt med att andra gäster anlände och låtsades ignorera hans belägenhet. Sina inövade diplomatiska fraser hade ambassadören kastat för vinden redan med de första förfriskningarna. För att blidka sin vrede hade han korkat upp ett av de vinkrus som egentligen ämnats till gåva. De förgyllda statyerna

återstod trots allt, och det var det viktiga. Statyerna skulle de minnas när allt låg i sanden. För i sanden skulle det! Alltsammans.

Från den öppna platsen nedanför terrassen sköt Kronolaben trotsigt i höjden mot sensommarmolnen. Enkelt folk påstod att det stora mekaniska uret skulle få liv när underjordiska flöden av vatten och ånga öppnades. Många åskådare tyckte att pjäsen redan såg hotfullt levande ut – som en infrusen rovfisk i väntan på värme. Ambassadören från Magilre berättade för da Kaelve hur hemlandets bönder dekorerade bröllopstårtor med märkvärdigheter för att imponera på sina gäster. Han hade sett allt från mynt, snäckskal, korallträd och njurstenar till lammhuvuden med tre ögon dittryckta bland maräng och smörkräm. Kronolaben liknade för honom just ett sådant osmakligt berg av deg och bråte, men förstorat till ett fyrtors höjd. Mellan de tre grova pelarben som bar upp konstruktionen hängde likt testiklar ett par väldiga mässingsglober med vatten till ångkokaren. Ovanför behållarna blommade konstruktionen ut i skulpterade feberdrömmar där mytiska koppardjur kikade fram ur sagoskogar av snidad eke. De trängdes med fantasistäder på moln av stenvadd och vindvarelser svävande i luftfontäner. Högst upp på Kronolaben satt en skrevande bronskvinna. Mjölksippade ur hennes metalliska bröst, ned över de breda höfterna och vidare längs låren för att lapas upp av fyra behornade grisar som vilade sina trynen mot hennes vader. Läckan orsakades av en felriktad ventil, men ingen av åskådarna begrep sig på sådant och konstruktören själv, mästare Gaoski från Klomellien, hade ränt iväg på jakt efter putsmedel till den stora linsen av bergkristall.

»Låt se«, flinade baronen och lade huvudet bakåt. »Gudinnan Kastyke har ju sex ben, såvida er gode pelarfader inte drömt dit några nya sedan mitt förra besök, och Inashtar – signe den vackra men blodtörstiga – vore knappast gångbar med tanke på era trilskande grannar i norr. Alltså måste kvinnan vara Jordemodern själv! Ymnig och oförarglig, famnande envar i sin yppiga barm. Vad kan man mer säga? Ständigt kåt förstås, och gott avkastande. Det ena gives ju tack och lov knappast utan det andra, he he!«

Trakorierna hade hopat utvalda gåvor från sina grannländer runt Kronolabens fot för att ytterligare förhöja glansen under invigningen. Pålitligt som hundar valde de i sådana arrangemang alltid mängd och prål framför god smak. Ambassadören noterade belåtet att den ena av hans två guldstatyer fanns bland bråten. Trots att pjäsen var nästan manshög såg den oansenlig ut bredvid kolossen och höll på att drunkna i en frodig blomsteruppsättning från Melukha.

Invigningen inleddes strax före middagstid med att Kastykertempels goskör framförde rikets och penningens hymner framför dammarna. I trängseln ramlade en av de unga sångarna ned i vattnet och höll på att drunkna i sin kåpa eftersom ingen av de festklädda människorna hade lust att blöta ned dräkten. Kastykerpräster, som bar ceremoniella strutzerhjälmars mot yttre orenlighet, fällde ned hjälmarnas skyddande visir och öronkoppar för att slippa den besvärande upplevelsen, något som gudinnan inte skulle förebrå dem eftersom man enligt Kastykerkyrkan bara kan synda genom aktiva handlingar och inte genom underlåtenhet. Läran sade att fattiga, sjuka och andra olycksdrabbade förtjänar sitt lidande eftersom gudinnan uppenbarligen inte älskar dem. Till allas lättnad hoppade en soldat ur den mereldiska hedersvakten slutligen i dammen för att rädda barnet så att det pinsamma intermezzot kunde få en ände. En härold meddelade efter sången att hans eminens, kejsar Radassabar, inte kunde övervara invigningen av hälsoskäl, vilket genast ökade sorlet. De flesta kopplade samman kejsarens opasslighet med banketten kvällen innan, då sändebuden från Melukha överöst honom med exotiska frukter, viner och droger från sitt hemlands trädgårdar, medan andra anade en politisk markering. Inte ens en trupp nakna, helkroppsmålade dansare förmodade dämpa folkets viskningar, men det var hur som helst dags att börja med själva invigningen eftersom solen närmade sig kulmen på sin bana och man som vanligt hade kommit igång för sent.

Praanz da Kaelve och den magillerske ambassadören såg från sin plats på terrassen gudinnan Kastykes översteprästs värdigt skrida uppför spiraltrappan som slingrade sig runt ett av Kronolabens tre grova ben. Pelarfadern Dombaticus Similon da Gorgema var vid denna tidpunkt lärans högste uttolkare, hexifieringens inspirator, primus

motivator, självförhårligandets tribun och gudinnan Kastykes utvalde besmekare i Tricilve. Samma år som Kronolaben färdigställdes hade ön Paratorna stigit till sin högsta historiska höjd, en höjd som i grannarnas ögon inte var överdrivet imponerande, och som framför allt inte var tillräckligt hög för pelarfadern själv. När översteprästen om kvällarna såg ut över Västerhavet från sitt lilla kapell i Secluderiet uppe på Fam Kvalvis röda granitklippor såg han inte en bugande omvärld, utan bara ett tomt vatten bortom vilket människor och varelser strävade runt i sina göromål utan att bländas av Paratornas storhet. Åt söder odlade bönderna på Saphyna sina bördiga åkrar utan att fråga efter annat än väder och vardagligheter, medan de tjuriga bergsfolken på Trinsmyra i norr alltid vandrade tvärtemot alla påbud. Tvärs över sjön i väster låg Palamux, den största av de trakoriska öarna, där surmagade krystalokrater styrde över Det heliga Kishatet. De avvisade all inblandning i sitt styre, men upprätthöll tyngd mot de många furstar som annars skulle göra anspråk på överhöghet med stöd av uråldriga ättelängder. Det var från Palamux som nybyggare för många hundra år sedan landstigit på Paratorna och grundlagt Tricilve, »De tre skogarnas stad«.

Bortom de trakoriska öarna låg Magilre, Klomellien, Ransard och Mereld, länder om vilka pelarfadern inte visste stort mer än att de bringade riket god förtjänst med sin handel av varor. Sedan Trakoriska riket vunnit kontroll över farlederna i vattnen mellan öarna och fastlandet hade dess fetma stadigt tilltagit. Genom tullar och örlogsmakt kunde man nu bekvämt skörda frukterna av andras strävanden. Samtidigt hade svaveltraden mot norr blivit oväntat lönsam till följd av den ökade vinsvavlingen i varmare länder, ty ingenstans i världen kunde så rent svavel skördas som i träskan på det nordliga Marjura. Den avundsjuke som trakoriernas välstånd väckte i dessa farsegels länder kände översteprästen inte till alls, eftersom han bestraffade budbärare med dåliga nyheter och därför bara fick höra sådant han redan visste och uppskattade. Pelarfadern var emellertid en man av omåttliga ambitioner och hade i en dröm fått visionen av ett underverk som skulle fånga de otrognas uppmärksamhet. Efter år av planerande stod nu kolossen äntligen på plats i väntan på hans livgivande välsignelse.

Spiraltrappan där översteprästen gjort entré på Kronolaben slutade vid en gyllene balkong. Den hängde vulstig som en oförlöst efterbörd mellan Jordemoderns vader, draperad med violett algsiden som också skyddade pjäsens brännlins.

»Ansamlade horder av hög som låg, fåkunnig som vis«, började pelarfadern med ceremoniell röst. »Det står skrivet att gudinnan Kastyke älskar den som älskar sig själv och gynnar den som gynnar sin egen lycka. Det står även skrivet att envar når den ära han mäktar försvara. Vår gudinna dömer ingen, hon låter blott de oföretagsamma förtorka och virvla bort som löv i den suckande höst vinden, att slitas till skrams av världens törnen för att ömkligen drunkna i Tiamats salthav på vilket världen flyter. Men den driftige lönar hon och tar till sin sida i framgång. Så har vår stad till gudinnans ära älskat sig själv och genom hennes nåd överregnats med det heligaste tecknet på hennes välsignelse – det guld och det silver som övermåttligt jäser i våra kistor. Med dessa gudomliga rikedomar har vi idag frambringat ett öarnas underverk, en mekanism för tidens mätande, en Kronolab vars like inte står att finna där människor och djuriske halvfolk talar eller reser.«

Alla förväntade sig ett fortsatt ordrikt men innehållslöst mässande efter den gängse mallen, men pelarfadern hade en överraskning på lut och utbrast oväntat:

»Jag har fått en vision.«

En konstpaus följde varvid många bekymrat rynkade pannan, ty man anade något missöde som på sedvanligt sätt skulle skylas över. Men pelarfadern fortsatte hänfört:

»Gudinnan Kastyke har i sin förunderliga nåd kommit till mig i drömmen och påbjudit ett jungfruligt sakrament, ja en helig handling skall i vårt härliga rike se sin födelse. Gudinnan Kastyke har påbjudit att omvandlingen av mänsklig strävan till guld från denna stund skall ses som en helig och behaglig gärning. *Det gyllene sakramentet*, denna förmeringens rena princip, denna transsubstansiering av vardagens tarv, av människors svett, framsynthet och handel till ren och ädel metall, till guldet som den sublimaste abstraktionen av vårt rikets höga värden, är från dagens dag en gudomlig handling. Så skall var och en som göder sin börs med fromhet kunna säga: inte

blott att han nu kan leva ett bättre liv bland männer, utan även att han i fromhet sjungit gudinnans lov. Men även den vars pung samtligt skrumpnar av svält skall finna tröst i tanken på att han bidragit till ett gudarnas värv. Ty all mänsklig strävan stammar ur penningen som är det heliga manifestet av tingens nytta för människan. De ädla metallerna styr våra seder och viljor, våra principer, våra liv och våra sinnens växlingar. «

Det sorlades. Många rikt klädda gäster nickade instämmande och köpmän reste sig för att i tungotalande prisa gudinnans vishet, ty de kände sig i denna stund uppfyllda av religiös hänförelse, allt medan tyngande tankar om begångna lumpenheter drev bort som kråkor i vinden.

»Jag har, i min egenskap av kyrkans pelarfader och gudinnans besmekare, beslutat instifta en orden till det gyllene sakramentets uppbyggelse och efterlevnad. Dess namn skall vara *Nya Sfären*, och till ordensmästare har jag med gudinnans mandat utsett herr Ialsop da Kamesti, hertig av Malusa och de inre hamnarnas väktare. «

Den storvuxne hertigen reste sig rörd till tårar ur människohavet, liksom överraskad av utnämningen. Han bugade kokett som en dansare, men ingen skrattade åt honom eftersom han var mäktig och fruktad som få. Utnämningen dämpade omedelbart stämningen och tisslet antog en mer diskret men inte mindre intensiv ton. Ialsop da Kamesti hade rykte om sig att vara fullständigt hänsynslös och var en av de få som i makt och rikedom kunde utmana den högsta familjen. Eftersom hans släkt ägde utloppet från Malossisjön gjorde han dagligen ofattbara förtjänster på all flodfrakt av sylvoleum från oljelundarna i Hiltre till huvudstaden. Det var väl känt att han inte tålde medtävlare utan hade låtit krossa all konkurrens, däribland Nätskapets bröder, de fiskarmunkar som till alljusets fromma sökt utvinna lampolja ur isterulkar som ett billigare bränsle åt landets fattiga. Hertigen av Malusa var pelarfaderns halvbror och hade många fiender. De flesta insåg genast att utnämningen var anledningen till att kejsaren uteblivit, ty någon makt över kyrkans angelägenheter medgavs inte regenten.

»Låt Kronolaben bli symbolen för vårt rikets lysande framtid i det gyllene sakramentets tecken!« jublade pelarfadern när hertigen åter

satt sig. Gosskörens medlemmar travade nu kvittrande fram med facklor i nävarna och började symboliskt tända de förgyllda lyktor som hängts upp i Septaviet. En av dem tappade nervöst sin fackla så att den slocknade i sanden och när han fått eld på den igen var alla lyktor redan tända. Pojken stirrade desperat efter någon möjlighet att rädda familjeäran och upptäckte ett ljus i handen på den magillerska guldstatyn bland gåvorna vid Kronolabens fot. Han fick nästan lägga sig över berget av omgivande bråte och blommor för att nå ljuset med sin fackla. Uppe på terrassen reste sig baron Maglo da Munzga i detta ögonblick, blek i ansiktet och på ostadiga ben. Praanz da Kaelve tänkte att ambassadören behövde kasta upp efter allt vin han druckit och drog sig bakåt, men baronen mumlade bara: »Nej, nej, inte än! Det är för långt ifrån . . . « Han slog sedan handen för munnen. Inför de omgivande åskådarnas undrande blickar damp han med tom blick ned på sin stol igen och kröp ihop som för att dölja sig bakom sina grannar.

Översteprästen ville fortsätta sitt tal, men mästare Gaoski knackade med en käpp på balkongen där prästen mässade till tecken på att solen ställt sig som högst och tiden därmed var inne för invigningen. Pelarfadern insåg irriterat och med omotiverad ilska mot den lille hantverkaren att han inte skulle hinna framföra de storvulna slutpoängerna i sitt tal och smällde ihop boken framför sig. Han gjorde sammanbitet tecken varpå sidentyget rycktes bort från Kronolabens lins. Solljuset fokuserades i en rykande punkt på repet som band den stora pendeln. Mästare Gaoski betraktade noga hur fiber efter fiber brändes bort. I samma stund som repet sprang av öppnade han fyra underjordiska ventiler genom att rycka upp stakar som löpte ned i marken vid hans fötter och höll fast dolda tyngder. Vulkanisk ånga och vatten fyllde nu det underjordiska ådernätet med skälvande liv. Marken skakade och de som stod närmast mumlade oroligt. För ett ögonblick tycktes tiden stå helt stilla, sedan svängde den gigantiska pendeln undan, helt ljudlöst men med en sådan kraft att rygghåren ställde sig på ända hos de tusentals betraktarna. Just då, innan pendeln hunnit vända i sitt ytterläge, sprängdes med ett dovt brak den magillerska statyn. Hundratals av de sammanpackade åskådarna skulle ha dödats omedelbart om inte blomsterarrangemangen däm-

pat explosionen samtidigt som det vatten man hållt över växterna fuktat stora delar av statyns eldfångda inre. Blommor spreds i en kaskad ut över människohopen som skrek av lika delar fruktan och förtjusning. De närmaste, de vars kroppsdelar och öron slitits sönder, hade ännu inte hunnit ge sig tillkänna för att dämpa glädjen. Explosionen rubbade pendelns gång så att den svängde tillbaka på ändrad kurs. Pelarfadern hann från sin balkong uppfatta hur den massiva vikten vände mot honom innan den klöv plattformens golv och rammade prästen i bröstet. Han tappade luften, raglade tre steg bakåt, föll över balkongens kant, tumlade ett varv i luften och spetsades på en rovtranas uppsträckta bronsnäbb nära Kronolabens fundament. Fågeln kraxade i det stigande ångtrycket och såg översköld av pelarfaderns blod riktigt levande ut.

Ytterligare en kraftig smäll hördes när ett ångskott sköt sin fontän av silvermynt ur Kronolabens topp som en gåva till pöbeln. Jorde-modern höjde pysande sina stora armar och ett födslotjut steg ur orgelpiporna i hennes strupe. Mynten, som legat i ångan för länge innan de kastades ut, hade emellertid blivit så kokheta att åskådarna skrek när det brännande silverregnet föll över dem. Vrålände sökte de rusa från platsen, men eftersom hela parken var packad med människor och halvfolk trampade man ned varandra, slogs och knuffades. Snart låg hela gosskören i dammen, flytande som näckrosor i sina vita kåpor. En hängiven grupp ur pelarfaderns personliga garde rusade med dragna svärd fram mot Kronolaben för att undsätta sin fallne herre. Mäster Gaoski stod sårig och smutsig i deras väg. Han försökte gråtande tala soldaterna tillrätta, men blev istället nedhuggen framför sin skapelse. De rasande kämparna gick löst på konstruktionens fundament tills en av dem lyckades spräcka ett ångrör och blev kokt där han stod. Resten tappade fattningen och flydde med folkmassan från vidundret.

I underjorden bultade Kronolabens mekanismer som ett levande hjärta. Kugghjul slöt ljudlöst sina fingrar i varandra, lod hissades upp och ned, kvicksilver kluckade genom glaströr och själva hjärtat, den stora pendeln, gungade av och an med omutlig precision, påhejad av de många skulpturer som givits livskraft från underjordens källor. Men på rovtranas bronsnäbb hängde pelarfadern fortfarande kvar

och hans glasartade, närmast förvånade ögon betraktade oseende det trakoriska rikets skrytbygge där det tornade upp sig över honom. Den döde mäster Gaoski låg med ansiktet i leran. Översteprästen, hantverkaren och riddaren som kämpat mot en drake hade alla förlorat ansiktet samma dag, men ingen av dem var medveten om det.

Löjtnant Praanz da Kaelve förstod lika litet som någon annan vad som hänt, men han hade sett Tricilve tappa besinningen under Frihetsspelen och visste att blod snart skulle flyta i strida strömmar längs gatorna. Staden var fylld av skogarnas löskefolk, banditer från när och fjärran och rikt smyckade gäster flaxande som vettlösa påfåglar. Inom kort skulle de dristiga följa gudinnans maning att förse sig och ge det nya gyllene sakramentet en flygande start.

Hans egen uppgift var att skydda ambassadören från Magilre, och sällskapet måste genast sätta sig i säkerhet. De stora vägarna bort från Septaviet började redan korkas igen av flyende och da Kaelve beslöt därför att ta en omväg genom hamngränderna. Med spårkar och svordomar fick han bärarna på fötter. Ambassadören försökte uppträda värdigt, men tappade fattningen när han insåg att de återstående magillerska gåvorna måste lämnas kvar på terrassen. Efter ett kort gräl gick löjtnanten med på att rädda den återstående gyllene statyn, men vintunnorna vägrade han att diskutera och han slog kruset ur baronens hand när denne tårögde ville »ta ett sista avsked av sin älskades fuktigt röda läppar«. Trängseln var mindre nära Kronolaben och löjtnanten valde därför att leda sin grupp mot kaosets centrum nere i parken utan att bry sig om den bubblande och viftande kolossen. En säregen svaveldunst stod runt platsen som om underjordens demoner kallats i dagen. Flera personer, däribland hertigen av Malusa, mästaren av Nya Sfärens orden, stod och skrek nära pelarfaderns spetsade kropp utan att våga lyfta ned den från den metalliskt kraxande rovtranas näbb. Kronolabens mekanismer pumpade nu med full kraft. Ur det dunkande mekaniska berget kikade glänsande demoner rytmiskt fram den ena ovanför den andra som för att begäpa det hängande liket. Slavarna i följet var skräckslagna men bar guldpjäsen mellan sig på fyra man bakom Praanz da Kaelve. Man hade kastat ambassadörens mantel över statyn så att

den glittrande metallen inte skulle fresta förbipasserande i onödan. Längst bak i följet baxades baronen fram av eskortens soldater. Magillern hade genom stundens allvar nyktrat till så pass att han kunde hålla sig på benen, men orken var redan på upphällningen. De höll sig tätt intill den rosenklädda branten upp mot västra terrassen och rundade på respektfullt avstånd Kronolabens stora pendel där den gungade stadigt som ett skepp i tunga dyningar, men vid öppningen mot parkens sjösida kom tre män emot dem med dragna svärd. Rosenbuskarna växte här nästan ända fram till Kronolaben och det var omöjligt att undvika ett möte. Praanz da Kaelve kände genast igen en kapten ur kejsarens garde trots att mannen och hans kamrater av oförklarliga skäl var klädda i pilgrimskåpor. Löjtnanten hejdade sin grupp men lät handen söka sig till Mormorians grepp ovanför axeln när han såg elden i männens ögon.

»Stig åt sidan, soldat!« väste gardeskaptenen, kastade tillbaka pilgrimshuvan och hötte med stål i hand.

»Jag kan inte, kapten. Jag har högre order.«

Praanz da Kaelve förstod inte vad mannen ville och hade nog med sina egna bekymmer. Han vandrade i tanken redan genom de gränder han måste välja för att komma till den närmaste garnisonsbyggnaden. Hertigen av Malusa vrålade oupphörligt nära dem, nedsjunkna på knä i sanden framför den spetsade pelarfadern. Adelsmannen slet sitt skägg och drog strimmor av den dödes blod över sitt ansikte.

»Min bror, jag svär . . . vid din fallna kropp . . . ditt höga ämbete . . . att fullfölja vår vision! Jag svär, min älskade broder . . .« Praanz kastade en blick på den store mannen. Svar på oställda frågor föll plötsligt på plats: Kejsarens frånvaro, pelarfaderns nyinrättade orden, hertigens utnämning, tre maskerade soldater i väntan på rätt tillfälle, offrets oskyddade ryggtavla. Ändå var det reflexerna från arenan snarare än insikten som fick honom att dra Mormorian, sno runt och parera i samma rörelse. Gardeskaptенens klinga avvärjdes grovt i hugget, egg mot egg. Praanz da Kaelve svor och skrek åt sina soldater att föra ambassadören i säkerhet, för i denna strid hade de inget att hämta med sina klumpiga spjut. Han stod ensam kvar mot sina tre motståndare, men var van att slåss mot flera angripare från arenan. Övertaget skulle göra gardisterna oförsiktiga och da Kaelve visste att röra sig så att

angriparna kom i vägen för varandra. De var drillade i slagfältets disciplin och föll automatiskt in i formation, vilket knappast gagnade dem. Den yngste soldaten var ivrigast och da Kaelve väntade på utfallet. Han fångade lätt upp hugget när det kom, fortsatte svärdets rörelse och vände med en kort stöt mot halsen som fann sitt mål. De två återstående angriparna gick åt var sitt håll utan att hjälpa sin blödande kamrat.

»Förrädare, jag skall få er avrättad!« röt kaptenen och anföll från sidan, men Praanz da Kaelve blockerade, följde igenom med sabeln och högg lågt över benen. Han drog till sig motståndaren med ett knä mot skrevet, vred runt honom och stack i rörelsen hans kamrat som närmast sig men inte vågat hugga av rädsla för att träffa sin officer.

Kaptenen var ensam kvar, dubbelvikt och med blottade tänder i smärtan från jacken över smalbenskanterna. Nedre delen av hans kåpa färgades sakta röd, men nu forcerade hertigens livvakt folkmasorna och rusade till undsättning. Gardesofficeren svor och haltade iväg mot buskarna samtidigt som de nyanlända soldaterna drog sina vapen. De var minst ett dussin och löjtnanten såg att de tänkte rensa området runt sin herre utan åtskillnad, men hertigen hejdade deras raseri med en handrörelse. För en sekund möttes de två människors blickar och Praanz da Kaelve såg ett knappt tyglat vansinne i den andres ögon. Utan ett ord vände löjtnanten, sprang och hann snart ifatt gruppen med guldstatyn nära parkens nordöstra port. Till sin bestörtning fann han ambassadören liggande livlös bland soldaterna. Sällskapet hade överfallits av rånare varvid baronen hade fått ett klubbslag i huvudet innan angriparna drivits på flykten. Pannan över hans vänstra öga var blåsvart med elaka slitskador ned över ögonbryn och okben där ett klubbhuvud studsat av honom. Såret såg otrevligt ut, men som soldaterna påpekade var det ändå tur att klubban glidit längs ansiktet och inte träffat ambassadören med full kraft mot huvudet. Männens mening var att han skulle återhämta sig om än med ett fult ärr över kinden, men sådana skråmor kunde prydas med en lämplig hjältesaga och rentav bli en tillgång i diplomatikretsar. Man lade upp den livlöse baronen bredvid guldstatyn och fortsatte färden.

Plundringarna hade redan börjat när de korsade Lilla fisketorget. Några fylliga padarosser stirrade vädjande efter dem, som om de stora, blekröda fiskarna ville bli räddade undan ett öde värre än döden i villervallan, medan fiskmåglaren blödande från ett sår i huvudet kravlade runt i deras slemmiga sällskap. En samling skäckiga skogs-karlar blängde avvaktande i närheten för att se om soldaterna tänkte ingripa, men Praanz da Kaelve kunde inte stanna utan att ytterligare äventyra ambassadörens säkerhet. De fick hastigt backa när en k-vallerist galopperade över stenläggningen så att gnistorna slog från skorna för att försvinna i riktning mot exercisheden. Alarmsignaler smattrade oupphörligt från ryttarens horn. På många platser steg rök över hustaken och ropen från gatorna blandades med ljuden av springande steg, lerkärl som krossades, tyg som slets av kroppar och i bakgrunden det rytmiska dunkandet av stockar och stövlar mot tillbommade portar. De behövde en läkare, också som en av soldaterna i bakre ledet hade fått ett hårt slag över axeln och inte kunde bruka sin arm utan stor smärta. Löjtnant Praanz da Kaelve bestämde sig för att leda hela sällskapet till sitt eget hus på Bitterkull istället för till Östra garnisonen. Avståndet var knappast längre och de slapp på så sätt att ge sig ut i huvudgatornas vimmel, vilket skulle spara dem tid. Samtidigt som de fick skydd skulle han kunna bevaka sitt hus mot plundrare under kvällen.

Villa Parenzi, efter vilket löjtnanten fått sitt namn, var ett av Tricilves äldsta hus, anlagt vid bryggargilletts humleodlingar något utanför den gamla staden som sedan dess växt till och omfamnat gården med sina lystna armar. De sammanbyggda husen var stadigt uppförda på en stomme av bekat lärkträ från en tid då gårdar måste hålla stånd mot pirater och vilda djur. Upploppet hade ännu inte spritt sig till dessa lugna kvarter, men varnade av röken och larmet hade innevanarna stängt in sig och slagit bommar för alla dörrar och fönster så att gatorna låg öde. Praanz da Kaelve dunkade tre gånger på porten innan han kom ihåg att allt tjänstefolk skickats upp till lantstället vid Malossisjön för sommaren. Bagarmadamen tvärs över gatan hade som vanligt anförtrosts en nyckel, men käringen var först ovillig att alls öppna inför så många främlingar.

Sedan de låst upp villans port tog sig männen snabbt genom vapen-

valvet och kom via ytterligare en dörr in på den kringbyggda öppna gården, där fiskdammen tömts för sommaren och karporna som seden var ätits upp under husfesten för någon vecka sedan. Torra vinrankor hängde forfarande över pation där borden stått uppställda. Till vänster låg villans stall med två trånga hästplatser, vilket nu användes till smedja, och till höger lidret där Praanz inrett en enkel träningslokal. Truppen fortsatte in i själva villan där det tysta förbommade dunklet påminde om en tempelsal i sin stillhet. Timmerväggarna stängde ut det mesta av stadens larm och löjtnanten tyckte det var bäst att låta fönsterluckorna förbli stängda. Eftersom han inte ville ha hela det renstädade huset nedsmetat förde Praanz da Kaelve sällskapet till tjänarnas matsal, som var sammanbyggd med köket. Den bleke och fortfarande livlöse ambassadören lades försiktigt ned på vedlåren vid spisen och löjtnanten såg sig om efter en oljelampa för att undersöka hur han mådde. Allt användbart i köket var nedpackat eller bortfraktat, men da Kaelve klättrade upp på bordet och bröt loss ett av ljusen från magillernas guldstod. Ljuset satt hårdare än han föreställt sig, och när han med våld bant det åt sidan rasslade ett regn av svarta små jordpärlor ned mot bordsskivan. Han fångade förbryllad några i handen. Det var i Trakorien inte ovanligt att fylla sand i prydnadspjäser för att göra dem mer imponerande, och löjtnanten hade inte reagerat alls om han inte omedelbart hade känt den syrliga lukten av svavel. Praanz da Kaelve hade tre år tidigare besiktigat skyddsverken runt straffkolonin i svavelträskan på Marjura, och den som en gång levit i de stickande ångorna blev aldrig fri minnet. Men varför fylla en staty med en dyrbar svavelblandning istället för med sand? Han gick fram till fönsterluckorna, men de slöt så tätt samman att han istället tände ljuset på de glödkol man lånat ur bagarmadamen bakugn och höll upp kornen vid lågan. Hans hand fräste till och flammade upp. Soldaten kände den kväljande svavelröken surt fylla svalget samtidigt som smärtan från hans brända hand träffade medvetandet. Han svor hjärtligt och högljutt, men hade plötsligt sammanhanget klart för sig.

De stirrade alla på honom som på en trollkarl där han stod med handen rykande, men innan någon hunnit fråga körde han rasande av smärta ut hela sällskapet utom en av soldaterna på innergården. Han grep den kvarvarande mannen om axeln.

»Du skall gå två gator ned mot Kastykertemplet och vika in i gränden mitt för pumpen. Där finner du en apotekare vid namn Sulidon Rumperlak, en man vars konster lika ofta smeker som fräter på kropp och själ. För honom hit ensam och se till att han tar schatullet med sina starkaste droger under armen, de som kan få hästar att sjunga och grisar att flyga. Han vägrar säkert, men då skall du säga att han antingen följer med frivilligt eller förs hit som rikets fånge. Hota med att vi länge har haft ögonen på honom.«

»Men för vilket brott skall han arresteras om han vägrar, löjtnant?«

»För giftmord naturligtvis, han är ju apotekare! Skynda nu! Du har mandat att hugga dig väg om nödvändigt. Ta ett riktigt svärd i vapenskåpet istället för din odugliga kotsika. Och svik mig inte för det finge du bittert ångra!«

Det tog inte lång stund innan soldaten kom dragandes med en liten rund, mörkhårig man klädd i barfotahelarnas brunröda skråkåpa och den tillhörande hatt, som mest påminner om ett välgräddat bakverk. På ryggen kånkade han ett klirrande skåp som han med stor möda och försiktighet lämpade av så snart han kommit innanför kökets tröskel. Praanz da Kaelve skickade iväg soldaten och de två kvarvarande männen värderade varandra under ett ögonblick.

»Ni har bränt er hand«, konstaterade nykomlingen sakligt och visade tänder gula av tuggrot i ett glädjelöst grin. Han svettades, men de bleksimmiga ögonen läste utan fruktan tecknen i rummet. Blicken passerade bordets guldstaty och noterade den livlöse mannen på vedlåren. Man kunde höra hur det malde i hans huvud efter begriplighet.

»Bry dig inte om min hand, paddkokare! Den har varit med om värre«, högg soldaten av. »Sedan en tid har jag haft ett uppdrag från Digeta Longa som rör förgiftningar här i trakten och det är bara annat viktigt arbete som hindrat mig från att hämta dig till förhör tidigare, men nu är din stund kommen. Många i grannskapet har insjuknat med kramper och någon har förstört nosen på en av mina jakthundar med ammoniak.«

Mäster Rumperlak genomgick en hastig förvandling när rikets hemliga polis nämndes. Hans läppar darrade.

»Palamoxiern var en ockrare«, stammade han. »Han krävde bara

mer fast jag redan hade betalat tillbaka hela summan. Ni måste förstå mig att doseringen till dessa opålitliga farläningar kan vara mycket vanskelig, särskilt när de supit levern svampig. Kanske kan jag gottgöra . . .«

Praanz da Kaelve måste inom sig le åt hur lätt saken plötsligt ställde sig. Han hade alls ingen misstanke mot mannen, men hade ännu aldrig stött på en droghandlare i huvudstaden som inte sålde häxbrygder, kärleksdrycker och gifter i smyg. Alla gick de i ständig ångest för att bli upptäckta för det ena eller andra.

»Nå, du kan sona dina brott på två sätt. Antingen kan jag lämna över dig till bödlarna i Fam Kvalvi för skarpt förhör, eller så kan du hjälpa mig här och nu, och det med största diskretion.«

Löjtnanten räckte fram en näve av de svarta kornen från statyns inre. Apotekaren synade dem noga, luktade, smakade på dem och krossade ett par av kornen mellan fingrarna.

»Svavel«, sade han, »svavel och salpeter från dyngtärnor av fisksmaken att döma. Kol förmodligen som ger svärtan och möjligen socker för smaken. En blandning ägnad att skydda mot pest eller stärka ett klent hjärta. Har jag rätt?«

»Jag har ingen aning, men han där vet«, sade löjtnanten och pekade på ambassadören. »Han har som du ser fått ett slag i huvudet, men måste komma till sans och det med en ivrig tunga.«

Sulidon Rumperlak rätade på sig i ämbetets kraft, gick fram till den avsvimmade mannen och kände på skallen runt såret som svullnat allt mer. Han sneglade nervöst på mannens dyrbara kläder och farländska drag men reste sig snart, märkbart lättad.

»Det är ingen fara med honom. Oaktat skadan över kinden skulle jag säga att han sover ruset av sig. Han vaknar säkert om vi bränner malda likbaggar under hans näsa. Ett mått pressad kavarett i likör blandad med avkok från vallmo och oxgalla kommer att döva smärtan och göra hans tanke lätt. Det finns starkare droger men de kan skada sinnen och ge elaka drömmar. Vad han kommer att säga ligger inte mig i makt att styra som ni kanske begriper.«

»Lämna du den saken till mig«, klippte Praanz da Kaelve av och grep den andre hårt i axeln. »Men du skall ha två saker klart för dig: För det första är det här fyllesvinets hälsa mig fullständigt likgiltig

så använd dina starkaste droger genast. För det andra skall du aldrig nämna ett ljud av vad du kommer att höra i detta hus såvida din tunga är dig kär!«

»Naturligtvis – naturligtvis inte! Jag diskuterar aldrig klienter med andra«, svarade droghandlaren upprört. »Kanske . . . kanske kan jag helt enkelt behandla er vän och sedan ge mig av?« försökte han och sneglade långtansfullt mot dörren, men Praanz da Kaelve lyssnade inte längre utan släpade fram matsalsbordet till vedlåren där han arrangerade guldstatyn som ett skyddsväsen framför ambassadören. Ljuset som löjtnanten hade brutit loss var ihåligt nästan upp till en tum från dess topp, där det övergick i massivt vax. Hålligheten var fylld med det svarta brinnande pulvret. Han kratsade ut alltsammans, packade det istället fullt med jord och tryckte tillbaka det på plats i statyns utsträckta näve. Sedan gav han tecken till drogmakaren att väcka farlänningen. Ambassadören hade under tiden fått såren tvättade och huvudet ombundet med linneremсор.

Den magillerske ambassadören behövde bara dra in en enda rök-slinga i näsan från pulvret som apotekaren brände framför honom innan han kippade efter andan och brölände började fäkta med armarna som vore han jagad av dödsrikets demoner, de omutliga galla. Han slog upp ögonen.

»Ta det lugnt, bäste baron«, sade Praanz da Kaelve, klappade mannens hand och tryckte med milt våld tillbaka honom på vedlåren. »Ni har fått ett elakt slag i huvudet, men ni kan vara trygga i mäster Rumperlaks händer.«

»Jag måste tillbaka till beskickningen . . . Var tusan är vi?«

»Nå, nå, kommer inte på fråga, ers nåd. Jag ansvarar för er säkerhet inför Kejsaren och Bodåken och staden är i uppror. Det är förenat med största fara att gå ut i gränderna och vi kan skatta oss lyckliga att vi hade en tillflyktsort så nära. Ni är gäst i mitt eget hem och vi bör stanna här till kvällen. Här, ta lite medicin!«

Han grep drogmakarens preparerade mixtur från bordet och höll den med fast hand i magillern hela dosen trots att apotekaren vevade med armarna för att hejda honom.

»Men vi måste se bättre!« Löjtnanten knep åt sig drogmakarens bloss och tände det preparerade ljuset i guldstatyns hand.

Ambassadören gungade som en ödla med sitt stora bandagerade huvud från sida till sida och famlade efter sammanhang i de dimmor som dagens upplevelser vävt. Hans blick stannade på guldstatyn som trots allt utgjorde en bekant syn, och sedan upptäckte han det brinnande ljuset.

»Släck det!« skrek han i nästa sekund. »Vi kommer att dö allihop!«

Men löjtnanten skakade bara sorgset på huvudet.

»Lugn, herr ambassadör. Kronolabens invigning blev en tragedi och ni kommer aldrig att få tillfälle att lämna över era återstående gåvor. Vi hade tur som kunde rädda den här statyn. Jag tror att våra överordnade förlåter oss om vi använder ett av ljusen under rådande omständigheter. Nöden har trots allt ingen lag, och såsom vår salig pelarfader påpekade, så tar gudinnan Kastyke . . . «

»Gudinnan Kastyke är en hora och ni är en idiot. Jag befäller er att genast släcka den magillerske arvprinsens ljus. Jag har inte burit det ända från Munzga för att osa ned ett uselt knektakök.«

Praanz da Kaelve lät tiden sakta rinna undan. Det ryckte i ambassadörens ansikte och de små pupillerna vinglade omkring på hans fuktiga ögonglober.

»Som ni vill«, sade löjtnanten slutligen, »men låt mig först se om jag kan hitta en lampa.« Han började omsorgsfullt dra ut lådor och öppna skåp för att lägga ut deras innehåll på golvet i noggranna rader.

Baronen tänkte inte vänta utan kravlade ostadigt upp på bordet, klafsade med hela handflatan ihjäl ljuslågan och sjönk sedan ned som en övergödd kalkon mitt på bordet där han tomt stirrade framför sig.

Praanz da Kaelve grep den stora oxbultaren från styckbänken och slog i raseri huvudet av statyn så att ett moln av svarta svavelpärlor regnade ned över magillern.

»Dåre! En gnista och hela huset flyger i bitar«, skrek baronen, rullade över bordskanten i ren förskräckelse och dråsade tungt ned på golvet. Men liggande på köksgolvet började den fetlagde adelsmannen skratta. Det mullrade upp ur hans köttiga inre, först dovt och återhållet, men sedan i gnäggande kaskader som inte gick att hejda. Sulidon Rumperlak tryckte förskräckt i ett hörn inför vansinnet.

»Svavel i vin«, pep ambassadören. »Tror ni att vi skulle betala

sådana fantasipriser för svavel till vårt vin? I sådana mängder att vårt vin inte skulle vara rött eller blått utan gult, gult, min herre!«

Han blev med dessa ord plötsligt allvarlig och klamrade sig med hjälp av bordskanten upp i sittande ställning där han glosögd satt och pustade, pulserande som en padda.

»Var snäll och förolämpa mig inte mer, ty jag är en olycklig man med ett misslyckat värv och mitt mottagande i Munzga blir inte nådigt efter detta. Det gods som varit mig utlovat glider mig ur händerna, en ung dam vänder sina behag åt andra fingrar, fingrar av paddkött. Olalla lalala. Ni förstår säkert allvaret . . . «

Det välvde sig i hans inre och han fick bita om orden för att inte kasta upp.

»Men varför bränna Kronolaben?« sade Praanz da Kaelve med återhållen vrede. »En simpel klocka som ni själv sa.«

»Symbolhandlingar«, suckade baronen och höll sig nu fast i bordsbenet eftersom rummet inför hans ögon börjat vrida sig runt sitt centrum av apotekarens starka droger. »Symboler . . . ett begrepp som kräver en viss eftertanke . . . kanske övergår det er fattningsförmåga. Arvprinsen ville ge en aptitretare . . . så att säga, en uppvisning för att stärka modet hos sina nya vänner. Många talade emot företaget, men när arvprinsen fått en idé går han sällan att rubba. Och han är så barnsligt förtjust i cruta . . . Ett barn faktiskt . . . Enflorering, talade han om. Kronolaben är Tricilves enflorering – ni vet den sista . . . Ett överdåd av blommor när fruktträdet känner att det skall dö . . . «

Baron Maglo da Munzga försökte fästa blicken på sin värd, men ögonen löpte nu som ostyriga får över rummet.

»Men vad vet ni om cruta, fördömda trakul och kretin! Flammar upp ja – som stjärnor, nej som gnistor, ja. Men stänger du in den! En demon . . . Den blir en demon. Den sliter sitt fångelse . . . trasar sönder allt. Människor, brons, berg . . . alle, alla, ollo . . . POOoooo . . . «

Med en döende ugglas utdragna hoande tippade magillern över ända, kräktes i fallet, stupade i smeten och blev dem borta. Trogen sitt yrke rusade Sulidon Rumperlak genast fram och örfilade förgäves ambassadörens livlösa kinder så att spyorna skvätte. Sedan rullade han över den medvetlöse mannen på mage och satte sig i ett hörn, gnytttrande för sig själv om sitt olyckliga öde, då och då tullande till

tröst på flaskorna i sitt elixarium. Praanz da Kaelve vandrade under flera minuter planlöst runt i köket med hårda stampande steg som fick hörnens kackerlackor att darra.

Ute på atriumgården skar en vass kvinnoröst stiltjen, och genom dörrspringan såg löjtnanten sin överordnade Goba da Grummi i färd med att forcera gruppen av soldater som förgäves sökte hejda henne. Praanz da Kaelve lyfte genast in apotekaren i skafferiet och uppmanade honom att vara tyst såvida livet stod honom kärt. Kort därefter gjorde ceremonitran entré. Hon liknade en övergödd valkyria iklädd full fältmundering av havsormskinn med silverskinande ryggplåtar som glödde i rummets svaga ljus. Bröstkuporna sökte, otillräckliga som en underårig älskares händer, omsluta hennes stinna byst. Hon höll en plymerad hjälm under armen och svärdsfästet var sölat med blod. Synen hade kunnat imponera, om inte Praanz da Kaelve varit helt säker på att hans överordnade aldrig själv använt ett vapen i strid trots att hon förvisso hade många liv på sitt samvete.

»Pelarfadern sa alltid att en vis man slår till vid rätt tidpunkt«, anmärkte hon och skrattade. »Nu slog tiden till den vise mannen som omväxling.«

»Och vad händer nu?« frågade löjtnanten glättigare än han avsett.

Goba da Grummi såg förvånat på honom och det syntes tydligt hur upprymmelsen bubblade inom henne. »Det är ju ni som tänt lågan, löjtnant, men ändå känner ni inte lukten av förändring? Alla möjligheter står öppna. År efter år rullar hjulen i gamla spår, sedan händer något oväntat och allt kastas över ända på ett ögonblick. Jag kom hit så snart jag hörde om ert hjältedåd vid Kronolaben. Låt mig gratulera till ert beslutsamma val av sida, men jag vill också varna er. Kejsarens män har inte uppskattat er inblandning och kommer snart hit. Herr Ialsop skall i sinom tid veta att belöna er lojalitet, men just nu har han sin egen ställning att tänka på. Jag råder er att försvinna snarast möjligt.«

Praanz da Kaelve ville protestera att han bara kämpat i självförsvar och inte alls försökt skydda hertigen eller ens känt till någon sammanvärjning, men han insåg att han mot sin vilja dragits in i en politisk härva som han inte kunde överblicka.

»Var lugn! Vi har båda givits en ny ställning med denna välsignade dag och som första åtgärd i mitt nya ämbete skall jag hjälpa er att fly. En båt väntar redan i hamnen för att skicka er till tjänst hos furstehuset O'Talberad i Staden O tills situationen klarnat. Jag har tidigare talat med fursten om ett utbyte och ni kommer att lära er mycket i fristaden.«

»Ni har fått utnämningen!« sade han häpen.

Hon omfamnade honom oväntat och han stelnade som inför ett angrepp, men tvingade sig med våld att slappna av, ty Goba da Grummi var inte rätt kvinna att förolämpa.

»Ja! Min tid som ceremonitru är slutligen över och ni ser nu sjunde digondens andra inkvisitor framför er – en titel i all blygsamhet kanske, men äntligen på rätt trappa som slutar först vid det röda kastellet i Fam Kvalvi! Och er svärdshand skall följa mig uppför de smutsiga trappstegen, var så säker! Även ni blir inom kort förflyttad till Digeta Longa: Praanz da Kaelve, nyutnämnd kapten och försvarare av rikets inre säkerhet. Det låter inte illa!«

»Jag är framför allt soldat. Men er konkurrent, herr Mastela . . .«

» . . . blev tyvärr brutalt rånad för någon timme sedan«, nickade hon allvarligt. »Han återhämtar sig knappast. Det gäller att ha blickarna bakom sig i dagar som dessa.«

Praanz da Kaelve sneglade på det blodiga svärdet i Goba da Grummis bälte och hon märkte hans blick.

»Nej, nej, ni smickrar mig, löjtnant! Det här plockade jag upp från en av de stupade. Jag tyckte det passade munderingen, men att korsa klingor överlåter jag åt legodräpare. Jag är bara här för att synas där jag måste synas och samla upp sådant av värde för riket som kan ligga och skräpa. Det sägs ju att drakar äter sina döda fränder för att ta tillvara deras styrka och visdom. Jag tycker att deras exempel är värt att följa.«

Goba da Grummi kunde berätta att det låg många döda soldater nere i staden efter ett beklagligt missförstånd: Ett kavalleriregemente från Hoedjar hade legat i läger utanför staden för att hedra sin nye regementschef. De hade kallats in när kravallerna började, fortfarande klädda i sina paraduniformer med plymer från det fjärran Melukha, och olyckligtvis råkat i strid med kejsarhirden, där båda

sidor trodde staden attackerades av främmande trupp. Hon viftade emellertid bort händelsen som ytterligare en möjlighet till avancemang för nya oprövade krafter. Digeta Longa skulle passa på att rensa ut lite ogräs i staden eftersom ingen ändå kunde reda ut vem som hade slagit ihjäl vem efter den här dagen.

»Vem har du på golvet?« undrade Goba da Grummi när hon i dunklet fick syn på den livlöse mannen längre in i rummet.

»Det är min skyddsling och därtill en förbannad niding, den magillerske ambassadören Maglo da Munzga«, fnös Praanz da Kaelve som för ett ögonblick hade glömt den avsvimmade baronen. »Hans avsikt var att förstöra Kronolaben. Magillerna har hittat en svavelblandning som flamar upp då man håller den till en låga. De kallar den cruta.« Han höll upp sin brända handflata och visade sedan Goba da Grummi hur den gyllene statyn hade fyllts med eldpulver. Goba da Grummis reptilhjärna vaknade när hon insåg vidden av löjtnantens upptäckt och kopplingen till den lönande svavelhandeln.

»Jag måste höra mer om detta«, sade hon. »Soldaterna får bära magillern till pråmarna nere i hamnen så att vi kan skeppa honom över viken. Han försvann helt enkelt i villervallan! Mitt nya ämbete ger tillgång till pålitliga specialister i Fam Kvalvi.«

»Är det verkligen tillrådligt att gå ut i staden?«

Hon kunde inte låta bli att le åt hans fråga. »Tror ni jag kom ensam? Vår kombinerade eskort ger oss nästan en kvarts centuria till skydd. Så intressanta är vi knappast – inte än!« Goba da Grummi stövlade genast ut för att instruera männen, men Praanz da Kaelve gläntade på skafferidörren där Sulidon Rumperlak satt på golvet som en förskrämd köksråtta. Apotekaren krefsade sig över öronen som för att riva bort de skabbiga ord som besudlat dem.

»Stanna här till vi gett oss av och gå sedan till ditt giftkokeri. Jag kommer att låta kalla på dig«, sade löjtnanten kallt och tillade innan han stängde dörren: »Kom ihåg att jag äger dig nu!«

Apotekaren svarade inte men skakade av skräck eller av skafferiets kyla.

Drygt tre veckor efter Kronolabens invigning, samtidigt som Praanz da Kaelve anlöpte fristaden O för farsegels tjänst, kom ambassadör Maglo da Munzgas personliga galeass sakta inglidande i den magillerska huvudstadens hamn. Seglen halades mitt ute i hamnbassängen, där skeppet sedan låg dött i eftermiddagsstiltjen utan att ankar kastades eller åror stacks ut. Efter ett par timmar skickade hamnfogden ut en slup för att se vad som stod på, men i samma ögonblick som den förste matrosen lade handen på fartygets lejdare sprang skeppet i luften med ett dån som hördes över hela hamnen. Inget återstod därefter att undersöka av farkosten, men som en hälsning från Digeta Longa damp ett lösslitet gyllene finger ned i strandgyttjan framför den häpne hamnfogden. Kort efter denna till synes oförklarliga händelse höjde trakorierna svavelpriserna till det tredubbla, kvaliteten på leveranserna sjönk och kvotering infördes med stora krav på kontroll och bokföring av minsta korn.

I de sju stigarnas park vred sig Kronolabens mekanismer i mönster som ingen begrep sig på eftersom konstruktören inte hunnit förklara dem före sin död. Såsom avsikten varit kom många farsegels resande för att beskåda vidundret, och dess blodiga födelse bidrog bara till ryktbarheten. När stadens styrande märkte omvärldens nyfikenhet avstod de från att försöka förstöra konstruktionen med hjälp av kastmaskiner. Tricilves medborgare kunde dock aldrig förlika sig med det mekaniska berget. De hade i Kronolabens närhet ständigt känslan av att vara iakttagna, och nästan alla kände ett obehagligt tvång att hinna fram till nästa gathörn eller träd innan klockan gjorde en ny rörelse. Nya Sfärens representanter var mer entusiastiska och krävde att åren i Trakorien hädanefter skulle räknas från Kronolabens födelse, en tidpunkt som dessutom sammanföll med deras ordens instiftande. Andra ville inte ha med mekanismen att göra. Genom observationer kunde en grupp syntalder från akademien kartlägga en del av konstruktionens beteenden. Det blev snart uppenbart att en ljudlig strid mellan två metallriddare signalerade jämn timme och att en stackars klättrande apa föll från sitt träd varje kvart. Man upptäckte också att ånga stod ur Jordemoderns öron var sjätte timme, men det var först tre hela år efter invigningen som man insåg att de blå delfiner som en efter en dykt upp ur kvicksilverhavet under

bronskvinnans vänstra knä signalerade årens flykt. När sammanlagt åtta delfiner hade visat sina näbbar över ytan framkastade den lärde Simenard Froim sin teori om att Kronolaben inte mätte tiden från sin födelse, utan snarare räknade ned mot någon kommande händelse, men varken han eller någon annan kunde säga vari denna händelse skulle bestå.